

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN JA TAMPEREEN YLIOPISTON VÄLINEN SOPIMUS VUOSILLE 2021-2024

1. Kohti vuoden 2030 tavoitetilaa

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja yliopisto ovat yliopistolain (558/2009) 48 §:n 1 momentin nojalla sopineet yliopiston toiminnalle asetettavista tavoitteista. Sopimuksessa asetetut tavoitteet on johdettu hallitusohjelmasta, hallituksen toimintasuunnitelmasta, korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiosta 2030 sekä korkeakoulun strategiasta.

Korkeakoulut luovat edellytyksiä sivistyksen, kestävän kasvun ja hyvinvoinnin sekä Suomen kilpailukyvyyn vahvistamiselle. Ne tuottavat yhteiskuntaa kehittävää uutta tietoa ja osaamista.

Globalisaatio ja rajat ylittävä kilpailu osaamisesta ja osaajista sekä tieteen ja teknologian kehitys yhdistettynä työn murrokseen aiheuttavat korkeakouluissa tarpeen arvioida ja suunnata toimintaa uudelleen. Toiminnan lähtökohtia ovat uusin käytettävissä oleva tieto, kestävä kehitys, kansainvälisyys ja globaali vastuu. Yhteiskunnan eheys ja vahva demokratia edellyttävät korkeakouluilta vastuullista vaikuttamista.

Korkeakoulut ovat aktiivisia globaaleissa edelläkävijäverkostoissa, jotka auttavat ratkaisemaan ihmiskunnan haasteita. Monialainen yhteistyö ja avoimet toimintatavat ovat tutkimuksen, koulutuksen ja innovaatiotoiminnan keskeisiä voimavaroja. Korkeakoulut osallistuvat aktiivisesti kansainvälisesti kilpailukykyisten osaamiskeskittymien ja innovaatioekosysteemien kehittämiseen.

Nostamalla osaamis- ja koulutustasoa vastataan työn muutokseen ja mahdollistetaan erikoistuminen korkeaa osaamista vaativiin tehtäviin. Korkeakoulut toimivat oppijakeskeisesti ja tukevat jatkuvaa oppimista elämän eri tilanteissa. Korkeakoulut tekevät valtakunnallisesti yhteistyötä avointen, saavutettavien ja joustavien opiskelumahdollisuuksien rakentamiseksi. Toimintatapojen uudistaminen parantaa korkeakoulutuksen saavutettavuutta, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Koulutussisällöt, oppimisympäristöt, opiskelijoiden ohjaus ja korkeakoulujen vahva vuorovaikutus työelämän kanssa tukevat työelämään sijoittumista.

Hyvinvoivat korkeakouluyhteisöt ovat Suomen voimavara ja kilpailutekijä. Korkeakouluja johdetaan hyvin, työhyvinvointiin panostetaan ja osaamisen kehittämistä huolehditaan systemaattisesti. Korkeakoulut ovat Suomen parhaita työ- ja opiskelupaikkoja.

Tampereen yliopisto raportoi 20.5.2022

Tampereen yliopiston vetovoima tutkintokoulutuksiin hakevien keskuudessa pysyi hyvänä, sillä ensisijaisten hakijoiden määrä kasvoi yli tuhannella edellisvuodesta ollen 16 772. Yliopisto lisäsi vuonna 2021 yhteensä 225 aloituspaikkaa suomenkielisiin tutkintokoulutuksiin osana kansallista koulutus- ja osaamistason nostamisen ohjelmaa. Lisätyillä aloituspaikoilla aloitti 191 opiskelijaa.

Tampereen yliopisto osallistuu lähes kaikkiin opetus- ja kulttuuriministeriön ohjelmarahoituksella vuosina 2021-2024 tuettaviin globaalipilotteihin. Kaikki yliopiston seitsemän tiedekuntaa osallistuvat vähintään yhteen kansalliseen pilottiin. Pilotit, joihin Tampereen yliopisto osallistuu, ovat:

EDUCASE, EDUCase Platform / Higher Education Platform for Global Sustainability
FARIA, Finnish-American Research and Innovation Accelerator
FCFH, Finland-China Network in Food and Health
FICORE, Finnish Indian Consortia for Research and Education
GINTL, Global Innovation Network for Teaching and Learning
SAFINET, Southern African and Finnish Higher Education Institutions' Network for Health and Well-Being, jota Tampereen yliopisto myös koordinoi.

Yliopisto on eurooppalaisen yliopistoverkosto ECIU:n jäsen (The European Consortium of Innovative Universities). ECIU tarjoaa opiskelijoille ja henkilöstölle mahdollisuuksia jäsenkorkeakoulujen

opintotarjontaan, vierailuihin ja yhteisiin tutkimusinfrastruktuureihin.

Tampereen, Itä-Suomen ja Helsingin yliopistot järjestävät EU- ja ETA-maiden ulkopuolella valmistuneille Suomeen muuttaneille lääkäreille koulutusta, joka valmentaa heitä laillistamiskokeeseen. Koulutus järjestetään osana korkeakoulujen kansainvälistymisohjelman palvelulupausta. Vastaavan koulutuksen Suomeen muuttaneille hammaslääkäreille järjestävät Helsingin, Itä-Suomen ja Turun yliopistot.

2. Korkeakoulun strategiset valinnat, profiili ja vahvuusalat

2.1 Strategiset tavoitteet, valinnat ja profiili

Tampereen yliopisto kytkee yhteen tekniikan, terveyden ja yhteiskunnan tutkimuksen ja koulutuksen. Yliopiston valinnat ja profiili perustuvat näiden alojen uudenaikaisille yhdistelmille ja soveltamisosaamiselle. Yliopisto luo ratkaisuja ilmastonmuutoksen ehkäisemiseen, luontoympäristön turvaamiseen ja yhteiskuntien hyvinvoinnin ja kestävyuden rakentamiseen.

Yliopiston strategiset tavoitteet ovat 1) huippututkimuksesta nouseva ymmärrys ja ratkaisut kestävästä maailman rakentamiseksi ja 2) oppijälhtöisen koulutuksen kehittäminen ja joustavoittaminen sekä jatkuvan oppimisen ekosysteemi sekä 3) Tampereen yliopiston ja Tampereen ammattikorkeakoulun muodostaman yhtenäisen korkeakouluyhteisön ja konsernin synergiaetujen kattava hyödyntäminen tutkimuksessa, koulutuksessa, tukipalveluissa ja kampuskehityksessä.

Tampereen korkeakouluyhteisön kansainvälistä vetovoimaa lisätään vahvistamalla kansainvälistä yhteistyökulttuuria, luomalla digitaalinen kampus, uusilla rajoja murtavilla työtavoilla ja vaikuttamalla yhteiskunnan kestävään uudistumiseen.

Yliopiston tavoite on olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Yliopisto seuraa hiilijalanjäljen muutosta säännöllisesti ja kehittää toimintatapoja hiilijalanjäljen pienentämiseksi ml. tieteellinen tutkimustyö, joka tuottaa ratkaisuja hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen.

2.2 Vahvuusalat ja uudet, nousevat alat

Yliopiston vahvuusalat syntyvät tekniikan, terveyden ja yhteiskunnan tutkimuksen ja koulutuksen yhdistelmistä. Uudet, nousevat alueet ovat 1) hyvinvoinnin huominen, 2) kestävä kaupunki, 3) pelillisuus ja laajennettu todellisuus sekä 4) valon ja kuvan vallankumous.

Tampereen yliopisto raportoi 20.5.2022

Tampereen yliopisto käynnisti tutkimuksen kansainvälisen arvioinnin valmistelut vuonna 2021. Arviointi kattaa kaikissa tiedekunnissa tehtävän tutkimuksen. RAE-mallin mukaisen arvioinnin lisäksi tarkoitus on tarkastella yliopistoa laadukkaana ja vaikuttavan tutkimuksen mahdollistajana ja tutkimusympäristöjen luojana. Arvioinnin toteutuksesta pyydetään palautetta sekä kansainvälisiltä arvioitsijoilta että arvioinnin ulkopuoliselta ohjausryhmältä. Arviointimallia kehitetään tämän palautteen ja sisäisen tarkastelun perusteella. Arviointiryhmä vierailee yliopistossa kesäkuussa ja lokakuussa 2022. Tulosten hyödyntäminen aloitetaan loppuraportin valmistuttua marraskuussa 2022.

3. Korkeakoulun strategiaa tukevat toimenpiteet ja tutkintotavoitteet

Korkeakoulut ja opetus- ja kulttuuriministeriö sitoutuvat korkeakoulutuksen ja tutkimuksen vision 2030 toimeenpanoon. Korkeakoulujen digivisio toteutetaan korkeakoulujen yhteisen tiekartan mukaisesti.

Tampereen yliopisto raportoi 20.5.2022

Tampereen yliopisto osallistuu korkeakoulujen Digivisio 2030 -hankkeeseen. Yliopisto osallistuu muun muassa hankkeessa rakennettavan jatkuvan ja joustavan oppimisen palvelutarjottimen suunnitteluun ja määrittelyyn. Yliopistolla on edustajat ja yhteyshenkilöt hanketta ohjaavissa ryhmissä ja työpaketeissa. Vuonna 2021 Tampereen yliopistosta osallistui neljä asiantuntijaa hankkeen osatoteutuksiin ja vuonna 2022 keväeseen mennessä kuusi asiantuntijaa. Syksyllä 2022 Tampereen yliopisto ja Tampereen ammattikorkeakoulu osallistuvat identiteettinhallinnan ensimmäisen pilotin toteuttamiseen. Yliopisto ja ammattikorkeakoulu ovat ottaneet kansallisen hankkeen aikataulun ja tuotokset huomioon omissa digitaalisuutta koskevissa suunnitelmissaan.

3.1 Korkeakoulun strategiaa tukevat toimenpiteet

Yliopisto on strategiansa perusteella tunnistanut neljä keskeistä kehittämiskohdetta.

Tutkimuksen tieteellinen laatu ja vaikuttavuus

Yliopisto vahvistaa tutkimuksen tieteellistä laatua tukemalla ulkoisilla arvioinneilla todennettua korkealaatuisinta tutkimusta. Yliopisto integroi avoimen ja vastuullisen tieteen toimintakulttuuriin kaikkien tutkimustoimintaan ja investoi tutkimuksen infrastruktuureihin, tutkimusdataan sekä niiden avaamiseen. Tutkimuksen rahoituspohjaa monipuolistetaan ja kasvatetaan, erityisesti lisäämällä EU-rahoitusta siten, että rahoitushakemusten laatua parannetaan ja siten, että yliopisto hakeutuu aktiivisesti koordinoivan yliopiston rooliin. Yliopisto käynnistää 4-5 nelivuotista monialaista, tieteenalarajat ylittävää tutkimusalustaa. Tutkimusalustoihin suunnattavalla siemenrahoituksella tuetaan tutkimushankkeiden kehittäjä ja käynnistämistä yhteistyössä kansainvälisten tutkimusryhmien ja tutkimuksen hyödyntäjien kanssa. Yliopisto varmistaa tutkijataitojen kehittymisen tutkijanuran käynnistämisessä ja eri vaiheissa. Sidosryhmät otetaan mukaan tutkimusprosessin eri vaiheisiin.

Seurantaindikaattorit:

- Yliopistolla on vuonna 2024 järjestelmällinen toimintamalli tutkimusinfrastruktuurien ja tutkimusdatan avoimuuteen.
- EU:n tutkimuksen puiteohjelmärahoituksen määrä on 14,5 milj. euroa v. 2024. (2019: 9,6 milj. euroa; 2022: 10,8 milj. euroa).
- Vertaisarvioituista tieteellisistä julkaisuista on Jufo 2-3 -tasoisia 1 280 v. 2024 (2019:1 110; 2022: 1 180).
- Kansainvälisten vertaisarvioitujen tieteellisten yhteisjulkaisujen määrä on 1 715 v. 2024 (2019:1 1466; 2022:1 600).

Koulutuksen laatu ja vaikuttavuus

Yliopisto kehittää opintojen ohjausta ja opiskelijoiden tukea opintojen sujuvuuden varmistamiseksi ja läpäisyn parantamiseksi. Opiskelijoiden työelämätaitoja ja yhteyksiä työelämään vahvistetaan. Tutkimuksen ja opetuksen tiivistä yhteyttä vahvistetaan viemällä tutkimuksen tulokset suoraan opetuksen ja oppimisen käyttöön. Yliopisto käynnistää tutkinto-ohjelmia ja opintokokonaisuuksia, jotka tuottavat tieteenalarajat ylittävää osaamista sekä mahdollistaa tutkijanuralle suuntautumisen opintojen aikana. Kaikki opiskelijat saavat perustiedot kestävästä kehityksestä ja YK:n Agenda2030 -toimintaohjelman teemoista. Yliopisto ottaa käyttöön vaihtoehtoisia opiskelijavalintatapoja. Yliopisto tukee opettajuutta sekä pedagogista kehittymistä ja uudistumista. Oppimisympäristöjä kehitetään avoimiksi ja digitaalisuutta hyödyntäviksi.

Vuoteen 2022 mennessä on käytössä työnantajien kanssa yhteinen kumppanuusmalli ja alueellinen osaamisen ennakoinnin toimintamalli. Yhdessä Tampereen ammattikorkeakoulun ja alueen toimijoiden kanssa muodostetaan vuoteen 2024 mennessä jatkuvan oppimisen ekosysteemi työelämän muuttuviin osaamistarpeisiin vastaamiseksi. Prosessia työelämässä ja muualla hankitun osaamisen tunnistamisessa ja tunnustamisessa parannetaan. Opintosuoritteita lisätään mahdollistamalla monimuotoisia omatoimisia suoritustapoja erilaisille oppijoille hyödyntäen koko korkeakouluyhteisön tarjontaa. Etenemisen esteisiin ja keskeyttämiseen etsitään oppimisanalytiikkaa hyödyntäen yksilöllisiä ratkaisuja. Opintojen edistymisen seuraamiseen kehitetään malleja, jotka tunnistavat jo varhaisessa vaiheessa riskin opinnoista syrjäytymiseen.

Seurantaindikaattorit:

- Tavoiteajassa tutkinnon suorittaneiden osuus on vähintään 40 % v. 2024 (2019: 34 %;2022: 36,5 %).

Kansainvälinen veto- ja pitovoima

Yliopisto vahvistaa rekrytoinnissa kansainvälisyyttä mm. tenure track -mallin avulla ja tukee yliopistoyhteisön kansainvälistä liikkuvuutta. Kansainvälistä tutkimusyhteistyötä lisätään ja luodaan tukijärjestelmä kansainvälisten tutkijoiden ja heidän perheidensä asettumiselle Suomeen. Kansainvälisten tutkinto-ohjelmien laatua ja vetovoimaa parannetaan entisestään ja kansainvälisten kandidaattiohjelmien valikoimaa lisätään. Maksavien tutkinto-opiskelijoiden määrän lisäämiseksi perustetaan kaksi Tampere Global -keskusta potentiaalisille markkina-alueille, yhteistyössä Tampereen ammattikorkeakoulun ja paikallisten kumppanikorkeakoulujen kanssa. Yliopisto edistää kansainvälisten opiskelijoiden integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan lisäämällä suomen kielen opintoja, luomalla työelämäyhteyksiä sekä kehittämällä palvelutarjontaa yhteistyössä Tampereen kaupungin ja muiden toimijoiden kanssa.

Yliopisto hyödyntää kansainvälisten yliopistoverkoston tarjoamat mahdollisuudet tutkijaverkoston rakentamisessa ja opetuksen kehittämisessä. Yliopisto ottaa valituissa yliopistoverkostoissa aktiivisen roolin ja pilotoi tulevaisuuden verkostomaista eurooppalaista yliopistokoulutusta ECIU-yliopistoverkostossa (European Consortium of Innovative Universities).

Seurantaindikaattorit:

- Ulkomaalaisten osuus opetus- ja tutkimushenkilökunnan henkilötövuosista on 28 % v. 2024 (2019:24,7 %; 2022:26 %).
- Ulkomaalaisten paikan vastaanottaneiden opiskelijoiden määrä alempana tai ylempään korkeakoulututkintoon johtavassa koulutuksessa on 500 v. 2024 (2019:423; 2022:460).

Korkeakoulukonsernin synergiaedut

Monialaisen korkeakouluyhteisön pedagogista vahvuutta hyödynnetään ottamalla käyttöön koko korkeakouluyhteisön opiskelijoiden oppimista ja ohjausta sekä opetushenkilöstön pedagogista uudistumista tukeva toimintamalli ja keskus.

Opiskelijoille ja henkilöstölle tarjotaan mahdollisuuksia innovaatio-osaamisen ja yrittäjyyden kehittämiseen (innovaatioalustat, sosiaaliset ja teknologiset innovaatiot). Y-kampus toimintaa kehitetään yhdessä Tampereen ammattikorkeakoulun kanssa yrittäjyyden ja innovaatio-osaamisen edistämiseksi.

Henkilöstön joustava liikkuvuus ja vertaisoppiminen mahdollistetaan konsernin sisällä.

Yliopisto toteuttaa henkilöstöohjelman, joka tähtää pitkäjänteiseen henkilöstöpolitiikkaan, jatkuvaan oppimiseen, henkilökohtaisen urakehityksen tukemiseen ja apurahatutkijoiden kiinnittymiseen yhteisöön.

Seurantaindikaattorit:

- Teaching and Learning Centerin toiminta on vakiintunut vuonna 2022 ja pedagogisen uudistumisen toimintamalli kattaa korkeakouluyhteisön vuonna 2024. TLC:n koulutuksien ja kehittämistilaisuuksien osallistujamäärä yliopistosta 1 400 v. 2024 (2019: 700 ;2024: 1 000)
- Korkeakouluyhteisöllä on yhteiset innovaatioalustat ja toimintamallit yrittäjyyden kehittämisessä vuonna 2024 ja teknologiset ratkaisut tätä varten on otettu käyttöön vuonna 2022.

Tampereen yliopisto raportoi 20.5.2022

- 1) **Toiminnan tulokset ovat hyviä koronapandemiasta huolimatta.** Monialainen tutkimus on vahvistunut. Aloituspaiikkoja on kohdennettu hakijoita kiinnostaville ja työvoimaa tarvitseville aloille. Tavoiteajassa tutkinnon suorittaneiden osuus valmistuneista on noussut, vaikka alakohtaisesti tarkastellen osuus vaihtelee. Lääketieteissä osuus on valtakunnallisesti korkea 84 prosenttia ja paras muihin yliopistoihin verrattuna. Kasvatusaloilla (33 prosenttia), tietojenkäsittelyssä ja tietoliikenteessä sekä tekniikan aloilla (14 prosenttia) yliopisto sijoittuu osuuksillaan vähiten menestyviin yliopistoihin.
- 2) **Kansainvälistyminen on edennyt tavoiteltua hitaammin.** Englanninkielinen tutkintokoulutus kiinnostaa ulkomaisia hakijoita, mutta ulkomaalaisten osuus valmistuneista on vielä pieni. Korkeakoulujen kansainvälisysohjelmassa käynnistetyt kokonaan uudet verkostot (globaalipilotit), eivät vielä mahdollista yliopistotason kumppanuuksia. Tutkijoille ja tutkimusryhmille verkostot tuovat jonkin verran keinoja löytää henkilötason kontakteja kohdemaista ja -alueilta. Myös ECIU-verkoston pitkän ajan vaikutuksia on vielä vaikea nähdä. Englanninkielisiin maisteriohjelmiin hakeneista yli 90 prosenttia oli muita kuin Suomen

kansalaisia vuonna 2021.

3) **Jatkuvan oppimisen ekosysteemin muodostaminen on edennyt tavoiteltua hitaammin.** Tavoitteena on kehittää jatkuvan oppimisen tarjonta ja toteutus ottamaan huomioon nopeat rakenteelliset muutokset työmarkkinoilla. Yliopiston ja Tampereen ammattikorkeakoulun jatkuvan oppimisen palvelujen tarjoaminen yhteisen Tree-nimen alla on auttanut asiakkaita löytämään sopivia koulutuspalveluja, mutta systeeminen muutos on vasta alussa.

4) **Tutkimuksen rahoitus pohja on kehittynyt tavoitteiden mukaisesti ja ennakoitua nopeammin.** EU-puiteohjelmärahoituksen määrä on kasvanut ennakoitua nopeammin. Yritysrahoituksen merkitys on viime vuosina kasvanut. Kotimaisen yritysrahoituksen osuus yliopiston ulkopuolisesta tutkimusrahoituksesta on nykyisin 10 prosenttia (10,2 miljoonaa euroa) ja ulkomaisen yritysrahoituksen osuus noin 9 prosenttia (9,7 miljoonaa euroa). Osuudet ovat lähes korkeimmat muihin yliopistoihin verrattuna.

5) **Yhteistyö Tampereen kaupungin kanssa on vakaata.** Kaupungin, yliopiston ja Tampereen ammattikorkeakoulun kesken on kumppanuussopimus, jonka mukaan tehdään yhteistyötä opiskelijoiden kiinnittämisessä Tampereen seudulle, innovaatioiden ja uuden liiketoiminnan kehittämässä sekä kansainvälistymisessä. Kaupungin kanssa järjestetään muun muassa palveluja muista maista Suomeen saapuneille opiskelijoille ja työntekijöille.

TUTKIMUS. Yliopisto käynnisti vuonna 2021 kaksi monialaista tutkimusalustaa: 1) TRANSFORM, Towards Effective and Equitable Welfare Services Translating Scientific Knowledge into Improved Practices and Outcomes ja 2) TAU Research Platform for Climate Neutral Energy and Society. Yliopisto valitsi kansainvälisen haun jälkeen tutkijat Tampere Institute for Advanced Studies -tutkijakollegiumiin. EU-puiteohjelmärahoituksen määrä ja julkaisuprofiili kehittivät tavoitteiden mukaisesti. Tavoitetasoa tutkimuksen laadussa ja vaikuttavuudessa voidaan nostaa.

Hiilijalanjäljen vähentämiseen liittyvää tutkimusta tehdään tekniikan ja luonnontieteiden, johtamisen ja talouden, yhteiskuntatieteiden sekä rakennetun ympäristön tiedekunnissa. Esimerkkeinä voidaan mainita hanke, jossa kehitetään mustalipeästä biopoltoainetta laiva- ja lentoliikenteelle, sekä hanke, jossa selvitetään, miten käytettyjä betonielementtejä voidaan purkaa ehjänä ja käyttää uusissa rakennuksissa. Kestävän kaupunkiympäristön monitieteinen tutkimus on yliopiston valitsema vahvuusalue.

KOULUTUS. Koronapandemian takia opetus ja ohjaus järjestettiin vuonna 2021 pääosin etänä. Opiskelijavaihdot keskeytettiin keväksi 2021. Valintakokeita järjestettiin kampuksilla koronariskin huomioon ottavin järjestelyin. Yliopisto joutui päivittämään etä- ja lähiopetuksen linjauksia useita kertoja vuoden 2021 aikana. Pitkittynyt epävarmuus näkyi tyytymättömyytenä opiskelija- ja henkilöstökyselyjen tuloksissa. Lähiopetukseen palattiin 7.3.2022, minkä jälkeen etäopetusta ja hybridiopetusta on voinut järjestää silloin, kun sille on pedagogisesti vahvat perusteet. Myös kansainvälistä liikkuvuutta ja matkustamista koskeneet rajoitteet purettiin.

KANSAINVÄLISTYMINEN. Englanninkielisiin alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon johtaviin koulutuksiin hakeneiden määrä nousi vuonna 2021 verrattuna kahteen edelliseen vuoteen. Tutkinnon suorittaneissa ulkomaalaisten osuus sen sijaan laski vuoteen 2020 verrattuna ollen 6,4 prosenttia (263 suoritettua tutkintoa sisältäen kaikki tutkintotasot). Tieteellinen jatkokoulutus on useilla mittareilla arvioiden yliopiston kansainvälisintä koulutusta. Ulkomaalaisen opetus- ja tutkimushenkilöstön määrä ja osuus ovat nousseet tavoitteiden mukaisesti.

Talent Boost -palvelulupauksen mukaisesti yliopisto tukee kansainvälisten opiskelijoiden työllistymistä ja integroitumista. Esimerkiksi Joint Introductory Studies for Master's Students -opintojakson suoritti 355 opiskelijaa lukuvuonna 2021-2022. Harjoittelua ja työllistymistä tukee International Talents Mentoring programme -mentorointiohjelma ja harjoittelutuki. Henkilökunnalle on koulutusta opetuksen kehittämisestä monikulttuurisissa oppimisympäristöissä.

Yliopisto on ottanut käyttöön Suomi-stipendimallin maisteri- ja jatko-opintotasolla. Kevään 2022 opiskelijavalinnan yhteydessä myönnettiin Suomi-stipendi 48:lle maisteriohjelmaan valitulle opiskelijalle. Jatko-opiskelijoiden ko. rahoituksella rahoitettaville rekrytoinneille on yliopiston sisäiset toimintaperiaatteet. Tiedekunnat aloittavat niiden mukaiset rekrytoinnit keväällä 2022.

Yliopiston oma arvio on, että koulutuksen ja tutkimuksen kansainvälistymiseen vaikuttaa eniten: 1) Englanninkielisen tutkintokoulutuksen kiinnostavuus ja korkealaatuisen koulutuksen edellyttämä resursointi, 2) Muista maista saapuneiden opiskelijoiden ja työntekijöiden integroiminen yhteisöön monipuolisin palveluin ja järjestämällä heille mahdollisuudet osallistua opiskelu- ja työyhteisöjen toimintaan yhdenvertaisesti suomenkielisten rinnalla, 3) Kansainvälisten rekrytointien käyttäminen niin, että tutkimusryhmissä on sekä suomalaisia että muista maista saapuneita työntekijöitä ja 4) Tutkijatason kansainvälisten kontaktien tukeminen ja niiden laajentaminen ryhmiksi ja vähitellen organisaatiotason kumppanuuksiksi (kansainvälistyminen alhaalta ylöspäin).

KORKEAKOULUKONSERNIN SYNERGIAEDUT. Konsernin sisällä tuli 1.1.2021 voimaan kaksi liikkeenluovutusta. Yliopisto luovutti AV-tukipalvelut Tampereen ammattikorkeakoululle. Tampereen ammattikorkeakoulu luovutti yliopistolle talous- ja projektipalvelut sekä matkapalvelut. Liikkeenluovutusten taustalla on Tampere3 -sopimuksen mukainen tavoite yhteisten palvelujen kehittämisestä. Yliopisto on tuottanut Tampereen ammattikorkeakoululle kirjastopalvelut vuodesta 2019 alkaen ja tietohallintopalvelut lukuun ottamatta tietohallinnon kehityspalveluja huhtikuusta 2020 alkaen. Tampereen ammattikorkeakoulu puolestaan on tuottanut yliopistolle tila- sekä liikuntapalvelut huhtikuusta 2020 alkaen. Tampereen ammattikorkeakoulun kanssa järjestetyistä Teaching and Learning Centerin palveluista oli erityistä hyötyä koronavuonna 2021, sillä opiskelijoiden odotukset etäopetuksen sujuvuudesta ja laadusta lisäsivät opettajien tarvetta saada pedagogista tukea. Y-kampus on toiminut uudella nimellä HUBS tammikuusta 2021 alkaen. Toimintaa on Keskustakampuksella, Hervannan kampuksella ja Kaupin kampuksella. Opiskelijoille on yrittäjyyteen valmentavaa koulutusta ja yritykset voivat tarjota toimeksiantoja opiskelijoiden ratkaistavaksi.

TOIMITILAOHJELMA. Yliopisto toteuttaa useita vuosia kestävästä toimitilaohjelman tilojen kehittämiseksi toiminnan muuttuviin tarpeisiin ja vähentääkseen nousevien tilakustannusten vaikutuksia. Samalla edetään kohti kestävyystavoitteita ja vastuullista tilankäyttöä. Ohjelman ensimmäisessä vaiheessa vuoden 2025 loppuun mennessä yliopisto luopuu Keskustakampuksella Pinni A -rakennuksesta, Hervannan kampuksella Festia-rakennuksesta ja osittain Kaupin kampuksella Arvo 1 -rakennuksesta. Hervannan kampuksella sijaitseva Sähkötalo peruskorjataan. Ohjelman vuosina 2026-2030 toteutettavan vaiheen valmistelu on aloitettu.

Vuonna 2021 käynnistettiin Hervannan kampuksen Päärakennuksen tilojen muuttaminen monipistetiloiksi, jotka otettiin käyttöön huhtikuussa 2022. Tiloja käyttää aluksi noin 300 palveluyksiköiden työntekijää, joista noin 200 tekee töitä myös etänä.

HYVINVOINTI JA TOIMINTAKULTTUURI. Hyvinvoinnin tukemisesta tuli vuonna 2021 entistä tärkeämpää pitkään jatkuneen koronapandemian ja palveluorganisaatiota koskeneen YT-prosessin takia. Eläkeyhtiö Varman työhyvinvointikyselyn tiedonkeruu-aika oli syys-lokakuussa keskellä YT-prosessia, joka koski yli tuhatta tukipalvelutehtävissä olevaa työntekijää. Tulokset jäivät muita yliopistoja heikommiksi. Kehittämistoimia on aloitettu arjen vakauttamiseksi, työkuormituksen keventämiseksi, palveluprosessien sujuvoittamiseksi, esihenkilötyön edellytyksiin ja yhteisöllisyyden tukemiseen. Valmistelua laadunhallintajärjestelmän auditointiin jatkettiin. Auditoinnin toteuttaa kansallinen koulutuksen arviointikeskus Karvi keväällä 2023.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivittäminen aloitettiin vuonna 2021 ja saavutettavuuden suunnittelu keväällä 2022. Opetuksen ja ohjauksen saavutettavuutta lisääviä toimenpiteitä on tehty jo aiemmin yhdessä Tampereen ammattikorkeakoulun kanssa.

Hyvän hallinnon periaatteet valmistui huhtikuussa 2022.

3.2 Tutkintotavoitteet

Tavoitteena on, että korkeakoulutettujen määrä nousee vähintään 50 prosenttiin nuorista aikuisista vuoteen 2030 mennessä. Uuden työvoiman tarpeen näkökulmasta kasvu painottuu korkeakoulutettuihin. Vuonna 2030 suoritettaisiin ammattikorkeakoulututkintoja ja yliopistojen ylempiä korkeakoulututkintoja yhteensä noin 49 000. Koulutustason nostoon, hakijasuman purkamiseen sekä alojen ja alueiden osaajapulaan vastataan läpäisyä parantamalla ja lisäämällä korkeakoulutuksen aloituspaikkoja sekä suomen ja ruotsinkielisessä että vieraskielisessä koulutuksessa. Korkeakoulut ennakoivat työvoima- ja koulutustarpeita yhteistyössä eri sidosryhmiensä kanssa.

Korkeakoulut kasvattavat merkittävästi aidosti ensimmäistä opiskelupaikkaa hakevien osuutta opiskelemaan valittavista sopimuskauden loppuun mennessä. Korkeakoulut tehostavat siirto-opiskelijoiden valintaa vastaamaan kysyntään.

Korkeakoulut tiivistävät työ- ja elinkeinoelämäyhteistyötä ja parantavat opiskelijoiden työelämävalmiuksia kaikilla tutkintotasoilla. Korkeakoulut edistävät tohtoritutkinnon suorittaneiden liikkuvuutta ja sijoittumista myös muihin kuin korkeakoulujen tehtäviin. Korkeakoulut edistävät yhdessä eri toimijoiden kanssa ulkomaalaisten tutkijoiden, opiskelijoiden ja tutkinnon suorittaneiden integroitumista Suomeen ja suomalaisille työmarkkinoille.

Tavoitteet	Vuosina 2021 - 2024 keskimäärin
Ylemmät korkeakoulututkinnot	2 388
Kasvatusalat	150
Taiteet ja kulttuurialat	15
Yhteiskuntatieteet ja humanistiset alat	743
Liiketalous, hallinto- ja oikeustieteet	140
Luonnontieteet sekä maatalous- ja metsätieteelliset alat	85
Tietojenkäsittely ja tietoliikenne sekä tekniikan alat	1 040
Lääketiede ja hammaslääketiede	135
Terveys- ja hyvinvointialat sekä palvelualat	80
Yliopistokohtaiset tavoitteet	
Tohtorin tutkinnot	215
Alemmat korkeakoulututkinnot	2 250

Tampereen yliopiston opettajankoulutuksen koulutustavoitteet kaudella 2021-2024 ovat vuosittain: varhaiskasvatuksen opettajat 150 ja luokanopettajat 60.

Yliopisto ottaa koulutustarjontansa kehittämisessä huomioon erityisesti terveys- ja hyvinvointialojen tarpeet. Yliopisto suuntaa yhteiskuntatieteellisen alan koulutustarjontaa vahvemmin sosiaalityön kelpoisuuden tuottavaan koulutukseen. Yliopisto lisää logopedian koulutuksen sisäänottoa työvoimatarpeita vastaavasti. Alueellisiin osaamistarpeisiin vastataan verkostomaisella koulutuksella.

Tampereen yliopisto raportoi 20.5.2022

Tampereen yliopiston kymmenellä koulutusosalalla suoritettujen tutkintojen määrä vuonna 2021 oli 4 109, joista ylempiä korkeakoulututkintoja oli 2 157. Tieteellisiä jatkotutkintoja suoritettiin 184. Tutkintomäärät laskivat edelliseen vuoteen verrattuna, minkä voi arvioida johtuneen pääosin koronapandemiasta. Tutkintotavoitteet saavutettiin parhaiten ylempien korkeakoulututkintojen yhteismäärässä, josta 90 prosenttia saavutettiin. Tutkintotavoitteiden saavuttaminen on edelleen haasteellista tietojenkäsittelyssä ja tietoliikenteessä, tekniikassa, humanistisilla aloilla ja yhteiskunnallisilla aloilla. Kaudeksi 2021-2024 asetetut tutkintotavoitteet ovat lisäksi aiempaa korkeammat, mikä johtuu yliopiston osallistumisesta kansalliseen koulutus- ja osaamistason ohjelmaan.

Vuonna 2021 varhaiskasvatuksen opettajaksi valmistui 102 henkilöä ja luokanopettajaksi 84 henkilöä. Varhaiskasvatuksen opettajatavoitteesta saavutettiin 60 prosenttia, kun kriteerinä käytetään vuosina 2019-2021 valmistuneiden määrän keskiarvoa. Luokanopettajakoulutuksen tavoite ylitettiin. Yliopisto on lisännyt varhaiskasvatuksen opettajakoulutukseen aloituspaikkoja ottamaan huomioon tulevat työvoimatarpeet. Lisätyiltä paikoilta valmistuneet näkyvät tutkintojen määrissä vasta lähivuosina.

Yliopisto lisäsi aloituspaikkoja sovitun mukaisesti terveys- ja hyvinvointialoille, sosiaalityön kelpoisuuden tuottavaan koulutukseen ja logopediaan. Yliopistokeskukset Seinäjoella ja Porissa välittivät yliopistokoulutusta alueellisiin tarpeisiin. Alueelliset tarpeet otettiin huomioon myös opetus- ja kulttuuriministeriön yliopistolle osoittaman yliopistokeskusten kehittämisrahoituksen kohdentamisessa.

4. Rahoitus

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää yliopistolle perusrahoitusta yliopistolaisissa säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi yliopistolain (558/2009) 49§:n, yliopistoista annetun valtioneuvoston asetuksen (770/2009) 5, 6 ja 7 §:n ja yliopistojen perusrahoituksen laskentakriteereistä annetun opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksen (119/2019) perusteella yhteensä 214 589 000 euroa momentilta 29.40.50 seuraavasti:

Laskennallisin perustein määräytyvään perusrahoitukseen 158 487 000 euroa.

Yliopiston valtakunnallisina tehtävinä on otettu huomioon yliopistokeskukset (Seinäjoki, Pori), FICAM, Tietoarkisto ja harjoittelukoulu. Perusrahoitukseen sisältyy vuosittain yhteensä 7 675 000 euroa (rahoitustaso vuonna 2021) kauden 2021-2024 valtakunnallisten tehtävien perusteella.

Strategiaperusteistarahoitusta kohdennetaan yliopistolle yhteensä 27 215 000 euroa vuonna 2021, 25 853 000 euroa vuonna 2022 ja 25 852 000 euroa/v vuosina 2023-2024.

- Rahoituksesta kohdennetaan yliopiston strategian mukaiseen toimintaan 21 090 000 euroa vuonna 2021 ja 18 800 000 euroa/v vuosina 2022-2024 ottaen huomioon yliopiston strategia ja sopimuksessa kohdassa 3.1 nimetyt strategisen kehittämisen toimenpiteet.

- Rahoituksesta kohdennetaan strategiaperusteisen rahoituksen ohjelmaosuuden (liite) mukaisesti:

a) Koulutus- ja osaamistason nostamiseen 2 530 000 euroa vuonna 2021, 3 458 000 vuonna 2022 ja 3 457 000 euroa/v vuosina 2023-2024. Lisäksi yliopistolle osoitetaan helmikuussa 2021 erillisellä päätöksellä vuosien 2021-2022 lisäaloituspaikkojen osarahoituksena vuoden 2020 määrärahoista 928 000 euroa.

b) Korkeakoulujen kansainvälisyyden ja koulutusperäisen maahanmuuton ja integroitumisen edistämiseen 3 595 000 euroa/v vuosina 2021-2024.

c) Korkeakoulujen digitaalisen palveluympäristön kehittämisen rahoitus (3 673 000 euroa/v vuosina 2021-2024) on yliopistojen osalta osoitettu koordinaatiosta vastaavalle Aalto-yliopistolle.

Yliopiston valtionrahoitukseen sisältyy vuonna 2021 lisäksi 21 212 000 euroa arvonlisäverolain (1501/1993) 39 §:ssä ja 40 §:ssä tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä yliopistojen muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen osuus yliopistoille aiheutuneista kustannuksista.

Myönnettyä rahoitusta ei käytetä elinkeinotoiminnan tukemiseen.

5. Seuranta

Ministeriö seuraa korkeakoulujen toimintaa, maksuvalmiutta ja vakavaraisuutta tilinpäätösten, tilastoseurannan ja ohjaukseen liittyvien korkeakouluvierailujen kautta.

Yliopisto raportoi toiminnastaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa sekä vuosittain sovittavalla tavalla sopimuksen tavoitteiden ja yliopiston strategian toteuttamisen keskeisten toimenpiteiden toteutumisesta. Yliopisto myös perustelee mahdolliset poikkeamat sovittujen tavoitteiden toteutumisessa tai toimenpiteiden ajoituksessa. Rahoituksen käytöstä raportoidaan korkeakoulujen taloushallinnon koodiston mukaisesti. Yliopisto informoi ennakoivasti ministeriötä rakenteellisista uudistuksista, joilla on merkittäviä henkilöstövaikutuksia.

Ministeriö varmistaa sopimuskauden aikana, että yliopisto on käynnistänyt tai edennyt sopimuksen mukaisissa toimenpiteissä. Mahdollisissa ongelmatilanteissa ministeriö käy tarkentavan keskustelun yliopiston kanssa aiemmin päätetyn strategiarahoituksen tason tarkistamiseksi.

Allekirjoitukset

Tätä sopimusta on tehty kaksi saman sisältöistä kappaletta, yksi kummallekin osapuolelle.

Atte Jääskeläinen
Ylijohtaja

Ilkka Herlin
Hallituksen puheenjohtaja

Jorma Karhu
Opetusneuvos

Mari Walls
Rehtori

Liitteet

Liite1 Valtioneuvoston korkeakoulu- ja tiedepoliittisia tavoitteita tukeva strategiaperusteinen rahoitusosuus 2021-2024

Liite 2 Korkeakoulujen kansainvälisyysohjelma 2021-2024, Tampereen yliopisto